

ŠIRVINTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ CENTRO VIDAUS KONTROLĖS POLITIKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vidaus kontrolės įgyvendinimo Širvintų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centre tvarkos apraše (toliau – Aprašas) detalizuojamas Širvintų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centro vidaus kontrolės politikos turinys, aprašomi vidaus kontrolės tikslai, principai, elementai, dalyviai, vidaus kontrolės analizė ir vertinimas bei reglamentuojama informacijos apie vidaus kontrolės įgyvendinimą Širvintų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centre (toliau – Centras) teikimo tvarka.
2. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatyme (toliau – Įstatymas) ir Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme.

II SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS POLITIKA

3. Vidaus kontrolės politika nustatoma atsižvelgiant į Įstatyme ir Vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu (toliau – Finansų ministro įsakymas), nustatytus reikalavimus vidaus kontrolės politikai. Vidaus kontrolės politika nuolat tobulinama atsižvelgiant į Centro veiklos rizikos (toliau – rizika) valdymo rezultatus, į Centro veiklos ypatumus ir pritaikant vidaus kontrolės politiką Centrai. Rizika valdoma, nustatant jos veiksnius ir parenkant vidaus kontrolės priemones jiems valdyti.
4. Centro direktoriaus nustatoma ir tvirtinama vidaus kontrolės politika apima:
 - 4.1. vidaus kontrolės turinį, principus, elementus;
 - 4.2. Centro veiklą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų sąrašą; (priedas Nr. 1)
 - 4.3. Centro dokumentus (nuostatus, pareigybių aprašymus, tvarkų aprašus, taisykles, instrukcijas ir kitus dokumentus); (priedas Nr. 2)
 - 4.4. vidaus kontrolės analizės ir vertinimo aprašymą;

- 4.5. vidaus kontrolės politikos keitimo (tobulinimo) aprašymą.
5. Atsižvelgiant į nuolat kintančias ekonomines, reguliavimo, veiklos sąlygas ir aplinką, vidaus kontrolės politikos turinys turi būti nuolat peržiūrimas ir atnaujinamas.

III SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS TIKSLAI IR ĮGYVENDINIMAS

6. Centro direktorius, siekdamas veiklos planavimo dokumentuose numatytų tikslų, sukuria vidaus kontrolę, kurios tikslai – padėti užtikrinti, kad Centras:
- 6.1. laikytųsi teisės aktų, reglamentuojančių Centro veiklą, reikalavimų;
 - 6.2. saugotų turtą nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ar kitų neteisėtų veikų;
 - 6.3. vykdytų veiklą laikydamasis patikimo finansų valdymo principo, grindžiamo ekonomiškumu, efektyvumu ir rezultatyvumu;
 - 6.4. teiktų patikimą, aktualią, išsamią ir teisingą informaciją apie savo finansinę ir kitą veiklą.
7. Siekiant vidaus kontrolės tikslų, kuriama ir užtikrinama veiksminga vidaus kontrolė, kurios dalis yra finansų kontrolė. Finansų kontrolė Centre atliekama vadovaujantis Centro direktoriaus patvirtintomis Finansų kontrolės taisyklėmis.
8. Vidaus kontrolė Centre įgyvendinama atsižvelgiant į Centro veiklos ypatumus (kuriuos lemia jo organizacinė struktūra, dydis, reguliavimo lygis, rizika, veiklos aplinka, sudėtingumas, veiklos sritis ir kiti ypatumai), laikantis vidaus kontrolės principų, apimant vidaus kontrolės elementus, nustatant Centro direktoriaus, vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančių darbuotojų ir vidaus auditorių pareigas, integruojant vidaus kontrolę į Centro veiklą, apimant pagrindinius valdymo procesus (planavimą, atlikimą ir stebėseną) ir Centro veiklą reglamentuojančius teisės aktus bei Centro direktoriaus įsakymus, nustatytas vidaus taisykles, instrukcijas ir kitus vidaus kontrolės sistemos dokumentus, kurie, atsižvelgiant į pokyčius ir nuolat tobulinant ir keičiant vidaus kontrolę, periodiškai peržiūrimi ir aktualizuojami.

IV SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS PRINCIPAI

9. Centro direktorius, siekdamas veiklos planavimo dokumentuose numatytų tikslų, įgyvendina vidaus kontrolę laikydamasis vidaus kontrolės principų:
- 9.1. tinkamumo – vidaus kontrolė pirmiausia turi būti įgyvendinama tose Centro veiklos srityse, kuriose susiduriama su didžiausia rizika;

- 9.2. efektyvumo – vidaus kontrolės įgyvendinimo sąnaudos neturi viršyti dėl atliekamos vidaus kontrolės gaunamos naudos;
- 9.3. rezultatyvumo – turi būti pasiekti vidaus kontrolės tikslai;
- 9.4. optimalumo – vidaus kontrolė turi būti proporcinga rizikai ir neperteklinė;
- 9.5. dinamiškumo – vidaus kontrolė turi būti nuolat tobulinama atsižvelgiant į pasikeitusias Centro veiklos sąlygas;
- 9.6. nenutrūkstamo funkcionavimo – vidaus kontrolė turi būti įgyvendinama nuolat.

V SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS ELEMENTAI

10. Centro direktorius, siekdamas veiklos planavimo dokumentuose Centrai numatytų tikslų, įgyvendina vidaus kontrolę, apimančią vidaus kontrolės elementus, numatytus Įstatyme:
 - 10.1. **kontrolės aplinką** – Centro organizacinę struktūrą (detalizuojamą pareigybių sąrašė, struktūrinių nuostatuose, darbuotojų pareigybių aprašymuose), personalo valdymo politiką ir praktiką (reglamentas ir darbo tvarkos taisyklės), kompetenciją (užduotys ir vertinimai), profesinio elgesio principus ir taisykles ir kt.;
 - 10.2. **rizikos vertinimą** – rizikos veiksnių nustatymą (įskaitant korupcijos riziką), rizikos veiksnių analizę ir vertinimą, toleruojamos rizikos nustatymą, reagavimo į riziką numatymas (rizikos valdymo būdų parinkimą). Atliekant korupcijos prevencijos veiklą, Centre Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme numatyta tvarka atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas.
 - 10.3. **kontrolės veiklą** – Centro kontrolės priemonių parinkimą ir tobulinimą, technologijų naudojimą, politikų ir procedūrų taikymą. Centro veikla organizuojama taip, kad būtų tinkamai atskirtos darbuotojų funkcijos, stengiantis užtikrinti galimų interesų konfliktų, sukčiavimo, korupcijos apraiškų, tyčinių klaidų bei kitų neteisėtų veikų pasireiškimų tikimybės sumažinimą ir (arba) fiksavimą laiku;
 - 10.4. **informavimą ir komunikaciją** – su vidaus kontrole susijusios aktualios, išsamios, patikimos ir teisingos informacijos gavimą ir teikimą laiku vidaus ir išorės informacijos vartotojams. Siekiant užtikrinti tinkamą asmens duomenų apsaugą ir su tuo susijusių teisės aktuose nustatytų reikalavimų vykdymą, asmens duomenys Centre yra tvarkomi Centro direktoriaus nustatyta tvarka;
 - 10.5. **stebėseną** – nuolatinį ir (arba) periodinį stebėjimą ir vertinimą, kai analizuojama, ar vidaus kontrolė Centre įgyvendinama pagal Centro vadovo nustatytą vidaus kontrolės politiką ir ar ji

atitinka pasikeitusias veiklos sąlygas. Centre sudarytos galimybės apie galimus trūkumus ir (ar) įtarimus, ypač susijusius su korupcija ir sukčiavimu, pranešti anonimiškai ir užtikrinama pranešėjo apsauga. Nustačius tam tikrus neatitikimus, pažeidimus, sukčiavimo ar korupcijos atvejus ir kitokius faktus, liudijančius apie vidaus kontrolės sistemos trūkumus, ir kai tai nėra reglamentuota kituose vidiniuose teisės aktuose, Centro direktoriaus sprendimu gali būti atliekami konkretūs vertinimai, patikrinimai.

VI SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS DALYVIAI

11. Vidaus kontrolės dalyviai yra Centro direktorius ir vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekantys darbuotojai.
12. Centro direktorius, siekdamas veiklos planavimo dokumentuose Centrai numatytą tikslą, organizuoja vidaus kontrolės kūrimą ir įgyvendinimą Centre.
13. Vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekantys darbuotojai prižiūri vidaus kontrolės įgyvendinimą Centre ir jos atitiktį Centro direktoriaus nustatytai vidaus kontrolės politikai, atlikdami nuolatinę stebėseną, apimančią kiekvieną vidaus kontrolės elementą. Jie teikia Centro direktoriui informaciją apie vidaus kontrolės ir rizikos valdymo, vidaus kontrolės politikos įgyvendinimo trūkumus ir rizikos veiksnius.
14. Vidaus auditoriai, atlikdami vidaus auditą, tiria ir vertina vidaus kontrolę ir teikia Centro direktoriui rekomendacijas dėl vidaus kontrolės tobulinimo

VII KYRIUS VIDAUS KONTROLĖS ANALIZĖ IR VERTINIMAS

15. Centro direktorius užtikrina, kad kiekvienais metais būtų atliekama vidaus kontrolės analizė, apimanti visus vidaus kontrolės elementus, kurios metu būtų įvertinami Centro veiklos trūkumai, pokyčiai, atitiktis nustatytiems reikalavimams (ar vidaus kontrolė įgyvendinama pagal Centre nustatytą vidaus kontrolės politiką ir ar ji atitinka pasikeitusias veiklos sąlygas), vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančių darbuotojų pateikta informacija bei vertinimų rezultatai ir numatomos vidaus kontrolės tobulinimo priemonės.
16. Vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekantys darbuotojai prižiūri vidaus kontrolės įgyvendinimą Centre ir jos atitiktį Centro vadovo nustatytai vidaus kontrolės politikai:
 - 16.1. atlikdami nuolatinę stebėseną, apimančią kiekvieną vidaus kontrolės elementą;

- 16.2. kartą per metus atlikdami Centro veiklos rizikos veiksnių vertinimo analizę (priedas Nr. 3), pildant kontrolės aplinkos klausimyną (priedas Nr. 4), rizikos vertinimo įvertinimo klausimyną (priedas Nr. 5) informacijos ir komunikavimo klausimyną (priedas Nr. 6), stebėsenos klausimyną (priedas Nr. 7);
- 16.3. per metus atlikdami ne mažiau kaip vieną vidaus auditą pasirinktoje Centro veiklos srityje;
- 16.4. teikia Centro vadovui informaciją apie vidaus kontrolės ir rizikos valdymą, vidaus kontrolės politikos įgyvendinimo trūkumus ir rizikos veiksnius.
17. Centro vidaus kontrolė vertinama:
- 17.1. labai gerai – jei visa rizika yra nustatyta ir valdoma, vidaus kontrolės trūkumų nerasta;
- 17.2. gerai – jei visa rizika yra nustatyta ir valdoma, bet yra vidaus kontrolės trūkumų, neturinčių neigiamos įtakos Centro veiklos rezultatams;
- 17.3. patenkinamai – jei visa rizika yra nustatyta, tačiau dėl netinkamo rizikos valdymo yra vidaus kontrolės trūkumų, kurie gali turėti neigiamą įtaką Centro veiklos rezultatams;
- 17.4. silpnai – jei ne visa rizika yra nustatyta, nevykdomas rizikos valdymas ir vidaus kontrolės trūkumai daro neigiamą įtaką Centro rezultatams.

VIII KYRIUS INFORMACIJOS APIE VIDAUS KONTROLĖS ĮGYVENDINIMĄ TEIKIMAS

18. Informaciją, kaip įgyvendinama vidaus kontrolė, organizuoja Centro direktoriaus įsakymu paskirti Centro darbuotojai, atsakingi už vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą. Jie Centro direktoriui teikia vidaus kontrolės analizės ir vertinimo ataskaitą (priedas Nr. 8).
19. Centro direktorius Finansų ministerijos rašytiniu prašymu, teikia Finansų ministerijai finansų ministro įsakyme nurodytą informaciją apie vidaus kontrolės įgyvendinimą Centre.

IX KYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Vidaus kontrolė nuolat tobulinama atsižvelgiant į vidaus kontrolės analizės ir vertinimo rezultatus (pateiktas rekomendacijas ir pasiūlymus).
21. Centro direktorius užtikrina, kad būtų pašalinti vidaus kontrolės nustatyti trūkumai ir jų atsiradimą lemiantys veiksniai.

22. Visi už veiklos kontrolę atsakingi asmenys privalo laiku ir kokybiškai atlikti savo kontrolės pareigas, privalo siekti, kad kontrolė Centre būtų veiksminga, t. y. patys privalo vykdyti kontrolę savo konkrečios veiklos aplinkoje ir atsakyti už jos nevykdymą.
 23. Centro darbuotojams sudarytos galimybės apie galimus trūkumus ir (ar) įtarimus, ypač susijusius su korupcija ir sukčiavimu, pranešti anonimiškai, užtikrinant pranešėjo apsaugą. Nustačius tam tikrus neatitikimus, pažeidimus, sukčiavimo ar korupcijos atvejus ir kitokius faktus, liudijančius apie vidaus kontrolės sistemos trūkumus, Centro direktoriaus sprendimu gali būti atliekami konkretūs veiksmai, patikrinimai.
 24. Centro darbuotojai turi teisę raštu direktoriui teikti šios vidaus kontrolės politikos ir veiklos kontrolės tobulinimo pasiūlymus.
 25. Vidaus kontrolės politikos aprašas keičiamas, stabdomas jo galiojimas ar jis pripažįstamas netekusiu galios Centro direktoriaus įsakymu.
 26. Centro darbuotojai supažindinami su šiuo Aprašu pasirašytinai. Už supažindinimą atsakingi Centro direktoriaus įsakymu paskirti vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekantys darbuotojai.
 27. Aprašas skelbiamas Centro internetinėje svetainėje.
-